

Jaarrapportage 2007

WOT-04-005

M-AVP (Monitoring Agenda Vitaal Platteland)

werkdocumenten

WOT

Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu



WAGENINGENUR

For quality of life

Jaarrapportage 2007

WOT-04-005

Monitoring Agenda Vitaal Platteland
(M-AVP)

Werkdocument 95

Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu

Wageningen, februari 2008

De reeks 'Werkdocumenten' bevat tussenresultaten van het onderzoek van de uitvoerende instellingen voor de unit Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu (WOT Natuur & Milieu). De reeks is een intern communicatiemedium en wordt niet buiten de context van de WOT Natuur & Milieu verspreid. De inhoud van dit document is vooral bedoeld als referentiemateriaal voor collega-onderzoekers die onderzoek uitvoeren in opdracht van de WOT Natuur & Milieu. Zodra eindresultaten zijn bereikt, worden deze ook buiten deze reeks gepubliceerd. De reeks omvat zowel inhoudelijke documenten als beheersdocumenten.

Dit werkdocument is gemaakt conform het Kwaliteitshandboek van de WOT Natuur & Milieu.

©2008 **Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu**
Postbus 47, 6700 AA Wageningen
Tel: (0317) 48 54 71; Fax: (0317) 41 90 00; e-mail: info.wnm@wur.nl

De reeks WOt-werkdocumenten is een uitgave van de unit Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, onderdeel van Wageningen UR. Dit werkdocument is verkrijgbaar bij het secretariaat. **Het document is ook te downloaden via www.wotnatuurenmilieu.wur.nl**

Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, Postbus 47, 6700 AA Wageningen
Tel: (0317) 48 54 71; Fax: (0317) 41 90 00; e-mail: info.wnm@wur.nl; Internet: www.wotnatuurenmilieu.wur.nl

Voorwoord

Sinds 1 januari 2005 worden de Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu uitgevoerd onder de voorwaarden die LNV en de stichting DLO eind 2004 zijn overeengekomen en die zijn vastgelegd in de Uitvoeringsovereenkomst WOT Natuur & Milieu. De jaarrapportage is toen ook opnieuw vormgegeven.

Per WOT-programma is een zelfstandig werkdocument samengesteld, dat bestaat uit drie delen: een samenvattende rapportage over het programma als geheel, een beschrijving van elk der afzonderlijke projecten en een Engelstalige beschrijving. De volgende werkdocumenten omvatten samen de jaarrapportage over 2007 van de WOT Natuur & Milieu:

Nr. 92: WOT-04-001 Koepel (Communicatie, Kwaliteit en Management)

Nr. 93: WOT-04-002 Onderbouwend Onderzoek

Nr. 94: WOT-04-003 Advisering Natuur & Milieu

Nr. 95: WOT-04-005 M-AVP (Monitor Agenda Vitaal Platteland)

Nr. 96: WOT-04-006 Natuurplanbureaufunctie

Nr. 97: WOT-04-007 Milieuplanbureaufunctie

Dit werkdocument bevat de jaarresultaten van het WOT programma ***WOT-04-005 (M-AVP (Monitor Agenda Vitaal Platteland))***. De resultaten van deze projecten hebben hun weg gevonden in de diverse producten van het Milieu- en Natuurplanbureau en in de werkdocumenten, rapporten en studies van de WOT Natuur & Milieu.

Daarnaast wordt in het Kennisbasis Thema Groene en Blauwe Ruimte (KB1) jaarlijks geïnvesteerd in kennisvernieuwing voor de WOT Natuur & Milieu. De rapportage hierover wordt opgesteld onder verantwoordelijkheid van de leiding van dit Kennisbasisthema.

Ter verantwoording van de besteding van de beschikbare middelen is voor elk project een beknopt verslag gemaakt. Deze verslagen zijn hier gebundeld. In elk verslag staan voor het desbetreffende project de administratieve gegevens en een beknopte inhoudelijke beschrijving van het doel en het behaalde resultaat.

Paul Hinssen

Inhoud

Voorwoord	3
Thema-rapportage WOT-04-005	7
Project-rapportage WOT-04-005	13

Thema-rapportage WOT-04-005

Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu (WOT Natuur & Milieu)

Programma WOT-04-005: Monitoring en Evaluatie Agenda Vitaal Platteland

1. Naam+nr. cluster, clusterleider: WOT-04; Paul Hinszen
2. Naam+ nr. thema: WOT-04-05: Monitor Agenda Vitaal Platteland (ME-AVP)
3. Naam thema-coördinator): Dr. Ir. L.A.E. Vullings, Alterra CGI,
4. Contactperso(n)en LNV: Paul Sinnige (directiePlatteland)
Overige betrokkenen: Noor Dassing (DK)
 Andre Smit (DP)
 Peter Kouwenhoven (VROM-DGM)
 Marcel Wetter (VROM-DGM)
5. Deelnemende kennisinstellingen: Alterra, LEI, ABF, MNP
6. Doelgroepen(en): LNV DP (coördinator voor AVP)
Gebruikers: Parlement en Kabinet
 beleidsdirecties van LNV, VROM, V&W
 provincies
 planbureaus
Leveranciers: Beleidsdirecties LNV, VROM, V&W (rijksacties)
 Provincies (prestaties en effecten)
 Kennisinstituten (informatie mbt effecten)
 Uitvoerende diensten (informatie mbt effecten en prestaties)
7. 2007-budget :

Bedragen in € x 1000	Beschikbaar in 2007	Gerealiseerd in 2007	Doorgeschoven naar 2008
Budget doorgeschoven uit 2006	249,5	202	47,5
Reguliere programmagelden	310	80	231
NAP-gelden			
Additionele LNV-projectgelden			
Totaal LNV	559,5	282	277,5
Overig (indien van toepassing)	nvt	nvt	nvt

Het doorgeschoven budget uit 2006 (249,5 keuro) is vrijwel volledig besteed aan het verdere ontwerp en de bouw van de Monitor AVP, dit inclusief de bijbehorende documentatie. Er is een klein budget (47,5 keuro) doorgeschoven naar 2008 om dit conform de afspraken af te ronden.

De nulmeting van de effectindicatoren, zoals gepland in 2007 is pas in het najaar van 2007 van start gegaan zo ook het project kwaliteitsborging indicatoren. Deze projecten zijn nog niet afgerond, vandaar dat een groot deel van het in 2007 begrote budget wordt doorgeschoven naar 2008.

Samenvattend beeld op thema-niveau (meer informatie is terug te vinden in de projectrapportages):

8. De beleidsopgave(n) van LNV waaraan de onderzoeksresultaten een bijdrage leveren:

In april 2004 is de 'Agenda voor een Vitaal Platteland' (AVP) gepresenteerd als de gezamenlijke beleidsvisie van de ministeries LNV, VROM en V&W om het platteland gereed te maken voor toekomstige veranderingen. De agenda voor een Vitaal Platteland gaat uit van een integraal perspectief en richt zich op de economische, ecologische en sociaal-culturele aspecten van het platteland. Om de voortgang van het beleid te toetsen en de mate van realisatie van het ingezet beleid te verklaren is monitoring noodzakelijk. Uitgangspunt voor de beleidsuitvoering is het Meerjarenprogramma AVP welke in februari 2006 gereed is komen en de Wet Investerings Landelijk Gebied (WILG).

Het WOT-programma Monitoring en Evaluatiesysteem Agenda Vitaal Platteland heeft als doel een systematiek te ontwikkelen en te coördineren om de effectiviteit en efficiency van het plattelandsbeleid zoals vastgelegd in AVP te kunnen beoordelen. Hiervoor zijn gegevens nodig op het niveau van input (doelen), outcome (effecten), result (resultaten) en output (prestaties).

Monitoring heeft tevens een signalerende functie: ontwikkelingen op het beleidsterrein die niet direct met de beleidsdoelstelling te maken hebben kunnen door het signaleren van effecten aanleiding zijn om ander beleid te ontwikkelen, beleid bij te sturen of te continueren. Daarnaast kan monitoring en evaluatie een essentiële bijdrage leveren aan het bevorderen van transparantie van beleid en aan de uitvoering, kennisontwikkeling, kennisverspreiding en legitimatie van het plattelandsbeleid.

9. De kennisvragen die aan de beleidsopgave(n) gekoppeld zijn en die worden beantwoord met de uitkomsten van het onderzoek:

- Welke effect-indicatoren en bijbehorende streefwaarden voor een vitaal platteland worden opgenomen in de Monitor AVP?
- Welke meetstrategieën voor de effectindicatoren gaat er gebruikt worden?
- Wat zijn de waarden van de effectindicatoren in 2007 (nulmeting)?
- Hoe gaat een informatiesysteem voor het monitoren van de agenda voor een vitaal platteland eruit zien?
- Hoe kan de langjarige uitvoering van het monitoren van de agenda voor een vitaal platteland worden georganiseerd en beheerd?
- Hoe kan de kwaliteit van een systeem als Monitor AVP goed worden geborgd?

10. De beoogde en daadwerkelijk in 2007 bereikte (tussen)resultaten:

De volgende producten zijn gerealiseerd:

- Jaarplan 2007 voor gehele programma Monitor AVP
- Database en viewer inclusief conceptversies van standaardrapportage voor provincie en invoermodule
- Factsheets per MJP2 indicatoren voor AVP
- Beheerdocument voor Monitor AVP voor periode 2008-2014
- Coördinatie van monitoring en evaluatie activiteiten binnen systematiek ME-AVP en afstemming met andere monitoring initiatieven (Nota Ruimte, ILG-PEIL)

- Concept WOT studie
- Eerste aanzet wetenschappelijk artikel

Een aantal producten die waren beoogd voor 2007 zijn nog niet gerealiseerd::

- Autorisatie, standaardrapportages, invoermodule
- Advies kwaliteitsborging
- Technische rapportage
- Definitieve versie WOT studie
- Definitieve versie wetenschappelijk artikel

11. De gerealiseerde kennisoverdracht richting doelgroep en de benutting van ontwikkelde kennis door de doelgroep.

Gedurende 2007 zijn meerdere presentaties gegeven van de viewer in combinatie met een presentatie van de context aan groepen betrokkenen: DLG, RCT, beleidsdirecties, managementteams. Alle presentaties zijn erg positief ontvangen met name, omdat de structuur van de viewer volledig overeenkomt met de structuur van het beleid, dat iedereen al het gevoel heeft het te kennen.

Het beheerdocument is goedgekeurd door DP, DK en de WOT N&M en is als bijlage bij de WOT uitvoeringsdocument toegevoegd.

De keuze van effect indicatoren en bijbehorende streefwaarden zijn afgestemd met de indicatoren in de LNV begroting. Over de nulmeting zal gerapporteerd worden in het voorjaarsoverleg van LNV.

12. De samenwerking tussen de bij het thema betrokken DLO-instituten en andere instellingen/organisaties:

Het programma Monitor AVP heeft in 2007 ondersteuning geleverd aan Directie Platteland bij het opzetten van de Monitor AVP. Een aantal taken zoals het realiseren van het systeem en het documenteren van het proces zijn primair uitgevoerd door de WOT unit Natuur en milieu. Er is maandelijks overleg geweest met de direct betrokkenen (LNV en VROM). Daarnaast kunnen de volgende drie gebieden benoemd worden waarin intensief wordt samengewerkt met de volgende instellingen en organisaties:

- Beleidsontwikkeling: projectteam ILG, rijkscoördinatieteam (DRZ), provincies o.a. via IPO
- Samenhang monitoring en evaluatie activiteiten: MNP, VROM
- Gegevensvoorziening en uitvoering: DLO-instituten (Alterra, LEI), instellingen binnen MNP netwerk (RIVM, RIKZ, RIZA, CBS) en gegevens leverende organisaties als DLG, DR.

De samenwerking op projectniveau met andere organisaties zal worden beschreven in de afzonderlijke projectbeschrijvingen.

Project-rapportage WOT-04-005

Overzicht projecten WOT-04-005

Projectnummer	Projecttitel	Pagina
5232764-01	Beheer M-AVP	17
5232765-01	Verkenning nulmeting effecten	19
5232766-01 en 5232767-01	Beheer M-AVP	21
5232768-01	Documentatie project M-AVP	23
5232769-01	Coördinatie en communicatie M-AVP	25
5233912-01	Kwaliteitsborging indicatoren M-AVP en Natura 2000	27
5234064-01	Nulmeting effectindicatoren Natuur	29
5234065-01	Nulmeting effectindicatoren Soc.Ec. Vitaliteit	31
5234113-01 en LEI 31178	Nulmeting effectindicatoren Reconstructie	33
5234132-01	Nulmeting effectindicatoren Recreatie	35
5234143-01	Nulmeting effectindicatoren Landschap	37

Beheer M-AVP

Programma WOT-04-005
Resultaten 2007 per project

Programmathema:	Monitor Agenda Vitaal Platteland (M-AVP)
Projecttitel:	Beheer M-AVP
Projectnummer:	5232764-01
Projectleider:	Wies Vullings
Uitvoerende instellingen:	Alterra
Doelgroep/probleemhebber:	Beleidsdirecties, provincies, planbureaus, onderzoeksinstellingen
Contactpersoon van de doelgroep:	Ing. Th. P. Sinnige
Startdatum:	01-01-2006
Einddatum:	31-12-2007

<i>Bedragen in € x 1000</i>	<i>Beschikbaar in 2007</i>	<i>Gerealiseerd in 2007</i>	<i>Doorgeschoven naar 2008 (NUTO)</i>
Budget doorgeschoven uit 2006 (NUTO)	15,0	15,0	0
Reguliere programmagelden			
Additionele LNV-projectgelden			
<i>Totaal LNV</i>	15,0	15,0	0
Overig (indien van toepassing)		nvt	nvt

<p><i>Kennisbehoefte doelgroep:</i> Hoe moeten het beheer (logistiek, organisatorisch, systeemtechnisch) van Monitor AVP worden georganiseerd?</p>
<p><i>Doelstelling van het onderzoek:</i> Doel is om een beschrijving te maken van de organisatorische en logistieke aspecten van het langjarige beheer van de Monitor AVP.</p>
<p><i>Aanpak en tijdpad:</i> Op basis van onderstaand basis materiaal opstellen van het organogram Beslissen wie het informatiesysteem gaat beheren Samen met toekomstige beheerder opstellen van beheersplan, protocol voor wijzigingen en vastleggen hoe om te gaan met autorisatie Relatie Monitor AVP tot andere initiatieven beschrijven</p>
<p><i>Beoogde en bereikte resultaten en producten:</i> Het beheersplan of Uitvoeringsdocument is opgeleverd. 5-7-07 is het Uitvoeringsdocument Monitor Agenda Vitaal Platteland goedgekeurd door Atty Bruins (DP), Wim de Haas (DK) en Paul Hinssen (WOT). Het is in september vastgesteld in het managementoverleg Monitor AVP en als bijlage bij het uitvoeringsovereenkomst Monitor AVP van WOT N&M voor beheer database en werkprogramma.</p>
<p><i>Doorwerking resultaten naar doelgroepen:</i> De programmabeschrijving zal een richtlijn zijn voor de organisatorische en logistieke processen rond de monitor AVP.</p>

Verkenning nulmeting effecten

Programma WOT-04-005
Resultaten 2007 per project

Programmathema:	M-AVP
Projecttitel:	Verkenning nulmeting effecten
Projectnummer:	5232765-01
Projectleider:	Herman Agricola
Uitvoerende instellingen:	Alterra
Doelgroep/probleemhebber:	Beleidsdirecties, provincies, planbureaus, onderzoeksinstellingen
Contactpersoon van de doelgroep:	Ing. Th. P. Sinnige, LNV-DP
Startdatum:	01-01-2006
Einddatum:	31-12-2007

Bedragen in € x 1000	Beschikbaar in 2007	Gerealiseerd in 2007	Doorgeschoven naar 2008 (NUTO)
Budget doorgeschoven uit 2006 (NUTO)	50,0	39,8.	10,2
Reguliere programmagelden			
Additionele LNV-projectgelden			
<i>Totaal LNV</i>	50,0	39,8.	10,2
Overig (indien van toepassing)		nvt	nvt

Kennisbehoefte doelgroep:

In het kader van het programma Monitoring- en Evaluatieprogramma Agenda Vitaal Platteland ontwikkelen van effectindicatoren en het voorbereiden van de nulmeting

Doelstelling van het onderzoek:

Doel van het project Indicatoren ME-AVP voor 2007 is:

- 1 Na besluit over de essentiële set van indicatoren, uitwerken van de indicatoren in factsheets, in overleg met de onderzoekers per beleidsthema
- 2 Voorbereiden van de nulmeting op basis van de benoemde indicatoren voor AVP en als tussenpersoon fungeren voor onderzoekers en beleidsmedewerkers van LNV en zorg dragen voor de voortgang van het project.

Aanpak en tijdspad:

De werkzaamheden bestaan uit het initiëren en van de zijde van onderzoekers coördineren van de uit de genoemde doelen voortvloeiende werkzaamheden

Beoogde en bereikte resultaten en producten:

- Dessing, N., H.J. Agricola en L. Treep 2006. *Effectindicatoren MJP2 van AVP, Monitoren van de algemene beleidsdoelstelling tegen aanvaardbare kosten*. Ministerie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Directie Kennis, Ede
- Per AVP thema komen tot een set van effectindicatoren.
- Uitvoeren van een nulmeting per AVP thema
- Aanpak en verantwoording van de nulmeting per thema in en factsheet
- Samenbrengen van de nulmetingen van de afzonderlijke thema's in een publicatie (2008)

Doorwerking resultaten naar doelgroepen:

De resultaten van de effecindicatoren in 2007 dienen als nulmeting voor het Meetnet AVP na een eventuele 'midterm review' (omstreeks 2010) en een eindmeting in 2013 zal het meetnet worden gebruikt voor een evaluatie van de in AVP vermelde beleidsdoelstellingen.

Beheer M-AVP

Programma WOT-04-005
Resultaten 2007 per project

Programmathema:	Monitor Agenda Vitaal Platteland (M-AVP)
Projecttitel:	Beheer M-AVP
Projectnummer:	5232766-01 en 5232767-01
Projectleider:	Wies Vullings/Onno Roosenschoon
Uitvoerende instellingen:	Alterra
Doelgroep/probleemhebber:	Beleidsdirecties, provincies, planbureaus, onderzoeksinstellingen
Contactpersoon van de doelgroep:	Ing. Th. P. Sinnige
Startdatum:	01-01-2006
Einddatum:	31-12-2007

<i>Bedragen in € x 1000</i>	<i>Beschikbaar in 2007</i>	<i>Gerealiseerd in 2007</i>	<i>Doorgeschoven naar 2008 (NUTO)</i>
Budget doorgeschoven uit 2006 (NUTO)	119,5	80,2	39,3
Reguliere programmagelden	24,1	0	24,1
Additionele LNV-projectgelden			
<i>Totaal LNV</i>	143,6	80,2	63,4
Overig (indien van toepassing)		nvt	nvt

<p><i>Kennisbehoefte doelgroep:</i> Hoe kan de agenda voor vitaal platteland worden gemonitord? Ontwikkel een monitoringsysteem dat in de behoeften van de doelgroep voorziet.</p>
<p><i>Doelstelling van het onderzoek:</i> Het doel is het realiseren en beheren van de ME-AVP kernsysteem bestaande uit database voor opslag en beheer van de gegevens en import en export mogelijkheden.</p>
<p><i>Aanpak en tijdpad:</i> De volgende activiteiten zullen binnen dit project worden uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opzet maken database op basis van MJP2 tabellen en afgeleide formulieren voor bestuursovereenkomsten, factsheets. • Realiseren database in access • Faciliteren van importeren van gegevens in nauw overleg met deelproject verzamelen van gegevens. Indien instrumenten het proces van gegevens importeren in database kunnen vereenvoudigen zullen die binnen dit deelproject worden gerealiseerd. • Faciliteren van exporteren van gegevens in nauw overleg met deelproject delen van gegevens en rapportages. Indien instrumenten het proces van gegevens exporteren vanuit de database kunnen vereenvoudigen zullen die binnen dit deelproject worden gerealiseerd.
<p><i>Beoogde en bereikte resultaten en producten:</i> Dit project is uitgevoerd, maar door het ontstaan van extra vragen zal begin 2008 de afronding plaatsvinden.</p> <p>Bereikte resultaten: database, viewer, eerste versie invoermodule voor provincies, eerste versie voortgangsrapportage voor provincies, Eerste opzet voor rapportages naar tweede kamer,</p>

Rijkscoördinatieteam en Control Unit

Beoogde resultaten: Up to date houden viewer en database, afronden invoermodule en rapportages, invoeren autorisatiesysteem, aanpassen look en feel systeem

Doorwerking resultaten naar doelgroepen:

Een systeem waarmee de doelgroepen het beleid van agenda vitaal platteland kunnen monitoren en dat als input kan dienen voor evaluaties van het beleid

Documentatie project M-AVP

Programma WOT-04-005
Resultaten 2007 per project

Programmathema:	Monitor Agenda Vitaal Platteland (M-AVP)
Projecttitel:	Documentatie project M-AVP
Projectnummer:	5232768-01
Projectleider:	Wies Vullings
Uitvoerende instellingen:	Alterra
Doelgroep/probleemhebber:	Beleidsdirecties, provincies, planbureaus, onderzoeksinstellingen
Contactpersoon van de doelgroep:	Ing. Th. P. Sinnige
Startdatum:	01-01-2006
Einddatum:	31-12-2008

<i>Bedragen in € x 1000</i>	<i>Beschikbaar in 2007</i>	<i>Gerealiseerd in 2007</i>	<i>Doorgeschoven naar 2008 (NUTO)</i>
Budget doorgeschoven uit 2006 (NUTO)	35,0	35,0	0
Reguliere programmagelden	20,0	2,4	17,6
Additionele LNV-projectgelden			
<i>Totaal LNV</i>	55,0	37,4	17,6
Overig (indien van toepassing)		nvt	nvt

Kennisbehoefte doelgroep:

Hoe is het proces om tot een monitoring en evaluatiesysteem te komen gelopen en wat kunnen we ervan leren voor een volgende keer en wetenschappelijke borging van het proces.

Doelstelling van het onderzoek:

Doel van dit deelproject is het opstellen van een breed toegankelijk rapportage (WOT studie) voor het totale systeem Monitor AVP op grond van de resultaten van voorgaande deelprojecten als basis voor de langjarige uitvoering van de monitoring AVP en het schrijven van een wetenschappelijk artikel.

Aanpak en tijdspad:

De volgende activiteiten zullen binnen dit project worden uitgevoerd:

- Inventarisatie
- Opzetten structuur (inhoudsopgave)
- Schrijven van hoofdstukken
- Redactie, vormgeving en drukken
- Opzet artikel
- Uitwerken artikel

Beoogde en bereikte resultaten en producten:

Voor de WOT studie ligt er een eerste concept dat door 2 review-rondes zal gaan. Het reviewen en het aanpassen zal in 2008 plaatsvinden. Het doel is om tegelijk met de ingebruikname van de Monitor die Wot studie gereed te hebben (zomer 2008). Voor het artikel ligt er een eerste aanzet. Dit zal in 2008 verder uitgewerkt worden.

Doorwerking resultaten naar doelgroepen:

Bekendheid van achtergronden en wetenschappelijk borging van de monitor AVP en ideeën voor verbeteringen voor een volgende ronde.

Coördinatie en communicatie M-AVP

Programma WOT-04-005
Resultaten 2007 per project

Programmathema:	Monitor Agenda Vitaal Platteland (M-AVP)
Projecttitel:	Coördinatie en communicatie M-AVP
Projectnummer:	5232769-01
Projectleider:	Wies Vullings
Uitvoerende instellingen:	Alterra
Doelgroep/probleemhebber:	Beleidsdirecties, provincies, planbureaus, onderzoeksinstellingen
Contactpersoon van de doelgroep:	Ing. Th. P. Sinnige
Startdatum:	01-01-2006
Einddatum:	31-12-2008

<i>Bedragen in € x 1000</i>	<i>Beschikbaar in 2007</i>	<i>Gerealiseerd in 2007</i>	<i>Doorgeschoven naar 2008 (NUTO)</i>
Budget doorgeschoven uit 2006 (NUTO)			
Reguliere programmagelden	30,0	30,0	0
Additionele LNV-projectgelden			
<i>Totaal LNV</i>	30,0	30,0	0
Overig (indien van toepassing)		nvt	nvt

<p><i>Kennisbehoefte doelgroep:</i> Coördinatie van het proces om te komen tot de ontwikkeling van de Monitor voor agenda vitaal platteland</p>
<p><i>Doelstelling van het onderzoek:</i> Doel van het project is het verzorgen van de organisatie en communicatie voor het WOT-project 04-005 Monitor Agenda Vitaal Platteland zoals beschreven in het werkplan (Bijlage B van dit projectplan). De volgende activiteiten zullen binnen dit project worden uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programmamanagement: inhoudelijk en financieel • Afstemming met beleidsontwikkelingen MJP-AVP en ILG • Afstemming met ontwikkeling gerelateerde monitoringsystemen voor Nota Ruimte, POP, ILG • Profileren en communicatie resultaten van programma Monitor AVP (o.a. WUR-Kennis Online) • Programmaoverleg WOT unit Natuur en Milieu
<p><i>Aanpak en tijdpad:</i> Gedurende de looptijd van het project:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organiseren van projectgroepbijeenkomsten, verzorgen van verslaglegging en versturing van stukken • Zorgen voor afstemmingsmomenten • Profileren en communiceren van projectresultaten • Interne afstemming met andere WOT trajecten
<p><i>Beoogde en bereikte resultaten en producten:</i> Dit project heeft de beoogde resultaten bereikt. Bereikte resultaten: Een efficiënt lopend programma, notulen, programmabeschrijving en evaluatie, contact met andere WOT initiatieven en afstemming met andere monitors, presentaties aan verschillende gremia over Monitor AVP.</p>

Doorwerking resultaten naar doelgroepen:

Een efficiënt lopend programma, dat zo goed mogelijk probeert in te spelen op de wensen van het beleid, dit veroorzaakt nog weleens vertragingen, omdat het beleid niet altijd even helder voor ogen heeft wat het wil. Dit programma probeert te helpen bij het formuleren van de wensen en daarna de uitvoer ervan te realiseren. Door het geven van verschillende presentaties (altijd gezamenlijk met DP) heeft de monitor meer en meer bekendheid gekregen.

Kwaliteitsborging indicatoren M-AVP en Natura 2000

Programma WOT-04-005
Resultaten 2007 per project

Programmathema:	Monitor Agenda Vitaal Platteland (M-AVP)
Projecttitel:	Kwaliteitsborging indicatoren Monitor Agenda Vitaal Platteland en Natura2000
Projectnummer:	5233912-01
Projectleider:	Anne Schmidt / Wies Vullings
Uitvoerende instellingen:	Alterra
Doelgroep/probleemhebber:	Beleidsdirecties, provincies, planbureaus, onderzoeksinstellingen
Contactpersoon van de doelgroep:	Ing. Th. P. Sinnige
Startdatum:	01-01-2007
Einddatum:	31-12-2008

<i>Bedragen in € x 1000</i>	<i>Beschikbaar in 2007</i>	<i>Gerealiseerd in 2007</i>	<i>Doorgeschoven naar 2008 (NUTO)</i>
Budget doorgeschoven uit 2006 (NUTO)			
Reguliere programmagelden	100,9	35,3	65,4
<i>Totaal LNV</i>	100,9	35,3	65,4
Overig (indien van toepassing)		nvt	nvt

Kennisbehoefte doelgroep:

Directie Platteland wil beter inzicht krijgen in de kwaliteitseisen die door ondermeer de Algemene Rekenkamer en Twee Kamer aan de beleidsinformatie zoals opgenomen in de Monitor AVP worden gesteld en wil tevens getoetst hebben in hoeverre de Monitor AVP al aan deze kwaliteitseisen voldoet en wat er aan maatregelen genomen kan worden om de kwaliteit te borgen.

Doelstelling van het onderzoek:

Doel van het onderzoek is om na te gaan aan welke kwaliteitseisen de beleidsinformatie (in de vorm van indicatoren) opgenomen in de Monitor AVP aan dient te voldoen om de toetsing van ondermeer de Algemene Rekenkamer en Tweede Kamer te doorstaan. Op basis van deze eisen dient de kwaliteit van de indicatoren (voor zover beschikbaar) getoetst te worden en worden op basis van deze toets aanbevelingen gedaan voor kwaliteitsverbetering en of –borging.

Aanpak en tijdspad:

Oorspronkelijke planning was om het project in 2007 af te ronden in de vorm van een rapport, maar door vertraging en problemen met capaciteitsplanning is dit niet gelukt.

Beoogde en bereikte resultaten en producten:

Er ligt een conceptrapport, waar de eerste bevindingen op basis van literatuurstudie en interviews met stakeholders in zijn beschreven. Het project wordt vervolgd in 2008. Er zullen nog een aantal interviews gehouden worden en er zal ook nog nadere literatuurstudie worden gedaan. Planning is om derde kwartaal 2008 het rapport af te ronden.

Doorwerking resultaten naar doelgroepen:

Met behulp van dit onderzoeksresultaat (rapport met advies) kan Directie Platteland ervoor zorgen dat de beleidsinformatie opgenomen in de Monitor AVP aan de eisen van de Algemene Rekenkamer en Tweede Kamer voldoet.

Nulmeting effectindicatoren Natuur

Programma WOT-04-005
Resultaten 2007 per project

Programmathema:	Monitor Agenda Vitaal Platteland (M-AVP)
Projecttitel:	Nulmeting effectindicatoren Natuur
Projectnummer:	5234064-01
Projectleider:	Wies Vullings
Uitvoerende instellingen:	Alterra
Doelgroep/probleemhebber:	Beleidsdirecties, provincies, planbureaus, onderzoeksinstellingen
Contactpersoon van de doelgroep:	Ing. Th. P. Sinnige
Startdatum:	01-01-2007
Einddatum:	31-12-2008

<i>Bedragen in € x 1000</i>	<i>Beschikbaar in 2007</i>	<i>Gerealiseerd in 2007</i>	<i>Doorgeschoven naar 2008 (NUTO)</i>
Budget doorgeschoven uit 2006 (NUTO)			
Reguliere programmagelden	40,0	1,0	39,9
Additionele LNV-projectgelden			
<i>Totaal LNV</i>	40,0	1,0	39,9
Overig (indien van toepassing)		nvt	nvt

<p><i>Kennisbehoefte doelgroep:</i> Voor het goed kunnen monitoren van de effectindicatoren van natuur is er een nulmeting nodig waarmee volgende metingen vergeleken kunnen worden</p>
<p><i>Doelstelling van het onderzoek:</i> Het uitvoeren van de nulmeting voor de drie effectindicatoren van natuur (soorten, populatie en kwaliteit/kwantiteit ecosystemen)</p>
<p><i>Aanpak en tijdpad:</i> Gedurende de looptijd van het project:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van 3 factsheets • Uitvoeren van 3 nulmetingen
<p><i>Beoogde en bereikte resultaten en producten:</i> Dit project heeft bereikt dat er van de eerste twee indicatoren factsheets zijn opgesteld en nulmetingen zijn uitgevoerd. De derde indicator is nog in ontwikkeling en de nulmeting hiervoor zal in 2008 plaatsvinden. Bereikte resultaten: een ingevuld factsheet en een waarde voor de nulmeting van de effectindicatoren soorten en populatie van Natuur</p>
<p><i>Doorwerking resultaten naar doelgroepen:</i> Vergelijkingsmateriaal voor volgende metingen</p>

Nulmeting effectindicatoren Soc.Ec. Vitaliteit

Programma WOT-04-005
Resultaten 2007 per project

Programmathema:	Monitor Agenda Vitaal Platteland (M-AVP)
Projecttitel:	Nulmeting effectindicatoren Soc.Ec. Vitaliteit
Projectnummer:	5234065-01
Projectleider:	Wies Vullings
Uitvoerende instellingen:	Alterra
Doelgroep/probleemhebber:	Beleidsdirecties, provincies, planbureaus, onderzoeksinstellingen
Contactpersoon van de doelgroep:	Ing. Th. P. Sinnige
Startdatum:	01-01-2007
Einddatum:	31-12-2008

<i>Bedragen in € x 1000</i>	<i>Beschikbaar in 2007</i>	<i>Gerealiseerd in 2007</i>	<i>Doorgeschoven naar 2008 (NUTO)</i>
Budget doorgeschoven uit 2006 (NUTO)			
Reguliere programmagelden	45,0	15,0	30,0
Additionele LNV-projectgelden			
<i>Totaal LNV</i>	45,0	15,0	30,0
Overig (indien van toepassing)		nvt	nvt

<p><i>Kennisbehoefte doelgroep:</i> Voor het goed kunnen monitoren van de effectindicator Sociaal economische vitaliteit is er een nulmeting nodig waarmee volgende metingen vergeleken kunnen worden</p>
<p><i>Doelstelling van het onderzoek:</i> Het uitvoeren van de nulmeting voor de effectindicator Sociaal economische vitaliteit</p>
<p><i>Aanpak en tijdpad:</i> Gedurende de looptijd van het project:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van factsheet • Uitvoeren van nulmeting
<p><i>Beoogde en bereikte resultaten en producten:</i> Dit project heeft de beoogde resultaten deels bereikt. Bereikte resultaten: een ingevuld factsheet. De waarde voor de nulmeting van de effectindicator Sociaal economische vitaliteit moet nog opgeleverd worden Project wordt in 2008 afgerond (nulmeting)</p>
<p><i>Doorwerking resultaten naar doelgroepen:</i> Vergelijkingsmateriaal voor volgende metingen</p>

Nulmeting Reconstructie

Programma WOT-04-001
Resultaten 2007 per project

Programmathema:	Monitor Agenda Vitaal Platteland (M-AVP)
Projecttitel:	Nulmeting Reconstructie
Projectnummer:	5234113-01 en LEI 31178
Projectleider:	Herman Agricola
Uitvoerende instellingen:	Alterra
Doelgroep/probleemhebber:	Beleidsdirecties, provincies, planbureaus, onderzoeksinstituten
Contactpersoon van de doelgroep:	Ing. Th. P. Sinnige, LNV-DP
Startdatum:	01-01-2006
Einddatum:	31-12-2007

<i>Bedragen in € x 1000</i>	<i>Beschikbaar in 2007</i>	<i>Gerealiseerd in 2007</i>	<i>Doorgeschoven naar 2008 (NUTO)</i>
Budget doorgeschoven uit 2006 (NUTO)			
Reguliere programmagelden	Alterra 15,0 LEI 5,0	Alterra 1,2 LEI 3,9	Alterra 13,8 LEI 1,1
Additionele LNV-projectgelden			
<i>Totaal LNV</i>	20,0	5,1	14,9
Overig (indien van toepassing)		nvt	nvt

<p><i>Kennisbehoefte doelgroep:</i> In het kader van het programma Monitoring- en Evaluatieprogramma Agenda Vitaal Platteland voorbereiden van de nulmeting effectindicatoren voor het thema Reconstructie zandgronden</p>
<p><i>Doelstelling van het onderzoek:</i> Uitvoeren van een nulmeting voor het Meetnet AVP</p>
<p><i>Aanpak en tijdpad:</i> Besloten is voor het thema Reconstructie als effectindicatoren te benoemen de verzameling van alle in de ander thema's (natuur, recreatie, landschap, landbouw en sociaal economische vitaliteit) benoemde indicatoren. Daartoe zal bij de afzonderlijke thema's een uitsnede gemaakt worden op het schaalniveau van de reconstructiegebieden. De resultaten zullen vervolgens binnen dit project worden samengebracht.</p>
<p><i>Beoogde en bereikte resultaten en producten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren van de nulmeting voor de reconstructiegebieden per AVP thema - Aanpak en verantwoording van de nulmeting in een factsheet - Opleveren van de resultaten van de nulmeting
<p><i>Doorwerking resultaten naar doelgroepen:</i> De opgeleverde resultaten zullen samen met de ander thema's in 2008 worden gepubliceerd als de nulmeting van het Meetnet AVP. Na een eventuele 'midterm review' (omstreeks 2010) en een eindmeting in 2013 zal het meetnet worden gebruikt voor een evaluatie van de in AVP vermelde beleidsdoelstellingen.</p>

Nulmeting effectindicatoren Recreatie

Programma WOT-04-005
Resultaten 2007 per project

Programmathema:	Monitor Agenda Vitaal Platteland (M-AVP)
Projecttitel:	Nulmeting effectindicatoren Recreatie
Projectnummer:	5234132-01
Projectleider:	Wies Vullings
Uitvoerende instellingen:	Alterra
Doelgroep/probleemhebber:	Beleidsdirecties, provincies, planbureaus, onderzoeksinstellingen
Contactpersoon van de doelgroep:	Ing. Th. P. Sinnige
Startdatum:	01-01-2007
Einddatum:	31-12-2008

<i>Bedragen in € x 1000</i>	<i>Beschikbaar in 2006</i>	<i>Gerealiseerd in 2007</i>	<i>Doorgeschoven naar 2008 (NUTO)</i>
Budget doorgeschoven uit 2006 (NUTO)			
Reguliere programmagelden	30,0	16,3	13,7
Additionele LNV-projectgelden			
<i>Totaal LNV</i>	30,0	16,3	13,7
Overig (indien van toepassing)		nvt	nvt

<p><i>Kennisbehoefte doelgroep:</i> Voor het goed kunnen monitoren van de effectindicator recreatie is er een nulmeting nodig waarmee volgende metingen vergeleken kunnen worden</p>
<p><i>Doelstelling van het onderzoek:</i> Het uitvoeren van de nulmeting voor de effectindicator recreatie</p>
<p><i>Aanpak en tijdpad:</i> Gedurende de looptijd van het project:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van factsheet • Uitvoeren van nulmeting recreatief gebruik en tevredenheid
<p><i>Beoogde en bereikte resultaten en producten:</i> Dit project heeft de beoogde resultaten deels bereikt. In verband met nog niet geleverde data door derden, zijn er nog geen resultaten over recreatief gebruik en tevredenheid. Dit wordt in 2008 afgerond. Er is wel al resultaat over bereikbaarheid recreatief groen. De uitkomst is: In 2007 kan iedere Nederlander op 10 minuten fietsafstand recreëren in het groen</p> <p><i>Aanvullende resultaten:</i> In 2007 kan 4% van alle Nederlanders NIET op 10 minuten fietsafstand het agrarisch groen bereiken. Dit zijn ruim 600.000 Nederlanders. In 2007 kan 0,3% van alle Nederlanders NIET op 10 minuten fietsafstand natuurlijk groen bereiken. Dit zijn ruim 45.000 Nederlanders. In 2007 kan 4% van alle Nederlanders NIET op 10 minuten wandelafstand recreëren in het groen. Dit zijn bijna 700.000 Nederlanders.</p>
<p><i>Doorwerking resultaten naar doelgroepen:</i> Vergelijkingsmateriaal voor volgende metingen</p>

Nulmeting effectindicatoren Landschap

Programma WOT-04-005
Resultaten 2007 per project

Programmathema:	Monitor Agenda Vitaal Platteland (M-AVP)
Projecttitel:	Nulmeting effectindicatoren Landschap
Projectnummer:	5234143-01
Projectleider:	Wies Vullings
Uitvoerende instellingen:	Alterra
Doelgroep/probleemhebber:	Beleidsdirecties, provincies, planbureaus, onderzoeksinstellingen
Contactpersoon van de doelgroep:	Ing. Th. P. Sinnige
Startdatum:	01-01-2007
Einddatum:	31-12-2008

<i>Bedragen in € x 1000</i>	<i>Beschikbaar in 2006</i>	<i>Gerealiseerd in 2007</i>	<i>Doorgeschoven naar 2008</i>
Budget doorgeschoven uit 2006			
Reguliere programmagelden	20,0	0	20,0
Additionele LNV-projectgelden			
<i>Totaal LNV</i>	20,0	0	20,0
Overig (indien van toepassing)		nvt	nvt

<p><i>Kennisbehoefte doelgroep:</i> Voor het goed kunnen monitoren van de effectindicator landschap is er een nulmeting nodig waarmee volgende metingen vergeleken kunnen worden</p>
<p><i>Doelstelling van het onderzoek:</i> Het uitvoeren van de nulmeting voor de effectindicator landschap</p>
<p><i>Aanpak en tijdspad:</i> Gedurende de looptijd van het project:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van factsheet • Uitvoeren van nulmeting
<p><i>Beoogde en bereikte resultaten en producten:</i> Dit project heeft de beoogde deels resultaten bereikt. Bereikte resultaten: een ingevuld factsheet. De waarde voor de nulmeting van de effectindicator landschap moet nog opgeleverd worden. Dit wordt in 2008 afgerond.</p>
<p><i>Doorwerking resultaten naar doelgroepen:</i> Vergelijkingsmateriaal voor volgende metingen</p>

Wot-onderzoek

Verschenen documenten in de reeks Werkdocumenten van de Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu vanaf 2006

Werkdocumenten zijn verkrijgbaar bij het secretariaat van Unit Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, te Wageningen. T 0317 – 47 78 44; F 0317 – 41 90 00; E info.wnm@wur.nl
De werkdocumenten zijn ook te downloaden via de Wot-website www.wotnatuurenmilieu.wur.nl

2006

- 21 *Rienks, W.A., I. Terluin & P.H. Vereijken.* Towards sustainable agriculture and rural areas in Europe. An assessment of four EU regions
- 22 *Knegt, B. de, H.W.B. Bredenoord, J. Wiertz & M.E. Sanders.* Monitoringsgegevens voor het natuurbeheer anno 2005. Ecologische effectiviteit regelingen natuurbeheer: Achtergrondrapport 1
- 23 *Jaarrapportage 2005.* WOT-04-001 – Monitor- en Evaluatiesysteem Agenda Vitaal Platteland
- 24 *Jaarrapportage 2005.* WOT-04-002 – Onderbouwend Onderzoek Natuurplanbureauafunctie
- 25 *Jaarrapportage 2005.* WOT-04-385 - Milieuplanbureauafunctie
- 26 *Jaarrapportage 2005.* WOT-04-394 – Natuurplanbureauafunctie
- 27 *Jaarrapportage 2005.* WOT-04 - Kennisbasis
- 28 *Verboom, J., R. Pouwels, J. Wiertz & M. Vonk.* Strategisch Plan LARCH. Van strategische visie naar plan van aanpak
- 29 *Velthof, G.L. en J.J.M. van Grinsven (eds.)* Inzet van modellen voor evaluatie van de meststoffenwet. Advies van de CDM-werkgroep Harmonisatie modellen
- 30 *Hinssen, M.A.G., R. van Oostenbrugge & K.M. Sollart.* Draaiboek Natuurbalans. Herziene versie
- 31 *Swaay, C.A.M. van, V. Mensing & M.F. Wallis de Vries.* Hotspots dagvlinder biodiversiteit
- 32 *Goossen, C.M. & F. Langers.* Recreatie en groen in en om de stad. Achtergronddocument bij Natuurbalans 2006
- 33 *Turnhout, Chr. Van, W.-B. Loos, R.P.B. Foppen & M.J.S.M. Reijnen.* Hotspots van biodiversiteit in Nederland op basis van broedvogelgegevens
- 34 *Didderen, K en P.F.M. Verdonschot.* Graadmeter Natuurwaarde aquatisch. Typen, indicatoren en monitoring van regionale wateren
- 35 *Wamelink, G.W.W., G.J. Reinds, J.P. Mol-Dijkstra, J. Kros, H.J. Wieggers.* Verbeteringen voor de Natuurplanner
- 36 *Groeneveld, R.A. & R.A.M. Schrijver.* FIONA 1.0; Technical description
- 37 *Luesink, H.H., M.J.C. de Bode, P.W.G. Groot Koerkamp, H. Klinker, H.A.C. Verkerk & O. Oenema.* Protocol voor monitoring landelijke mestmarkt onder een stelsel van gebruiksnormen
- 38 *Bakker-Verdurmen, M.R.L., J.W. Eimers, M.A.G. Hinssen-Haenen, T.J. van der Zwaag-van Hoorn.* Handboek secretariaat WOT Natuur & Milieu
- 39 *Pleijte, M. & M.A.H.J. van Bavel.* Europees en gebiedsgericht beleid: natuur tussen hamer en aambeeld? Een verkennend onderzoek naar de relatie tussen Europees en gebiedsgericht beleid
- 40 *Kramer, H., G.W. Hazew & J. Clement.* Basiskaart Natuur 2004; vervaardiging van een landsdekkend basisbestand terrestrische natuur in Nederland
- 41 *Koomen, A.J.M., W. Nieuwenhuizen, J. Roos-Klein Lankhorst, D.J. Brus & P.F.G. Vereijken.* Monitoring landschap; gebruik van steekproeven en landsdekkende bestanden
- 42 *Selhes, T.A., M.A.H.J. van Bavel & T. van Rheenen.* Governance of biodiversity

- 43 *Vries, S. de. (2007)* Veranderende landschappen en hun beleving
- 44 *Broekmeijer, M.E.A. & F.H. Kistenkas.* Bouwen en natuur: Europese natuurwaarden op het ruimtelijk ordeningsspoor. Achtergronddocument bij Natuurbalans 2006
- 45 *Sollart, K.M. & F.J.P. van den Bosch.* De provincies aan het werk; Praktijkervaringen van provincies met natuur- en landschapsbeleid in de periode 1990-2005. Achtergronddocument bij Natuurbalans 2006
- 46 *Sollart, K.M. & R. de Niet met bijdragen van M.M.M. Overbeek.* Natuur en mens. Achtergronddocument bij de Natuurbalans 2006

2007

- 47 *Ten Berge, H.F.M., A.M. van Dam, B.H. Janssen & G.L. Velthof.* Mestbeleid en bodemvruchtbaarheid in de Duin- en Bollenstreek; Advies van de CDM-werkgroep Mestbeleid en Bodemvruchtbaarheid in de Duin- en Bollenstreek
- 48 *Kruit, J. & I.E. Salverda.* Spiegeltje, spiegeltje aan de muur, valt er iets te leren van een andere plannings-cultuur?
- 49 *Rijk, P.J., E.J. Bos & E.S. van Leeuwen.* Nieuwe activiteiten in het landelijk gebied. Een verkennende studie naar natuur en landschap als vestigingsfactor
- 50 *Ligthart, S.S.H.* Natuurbeleid met kwaliteit. Het Milieu- en Natuurplanbureau en natuurbeleidsevaluatie in de periode 1998-2006
- 51 *Kennismarkt 22 maart 2007; van onderbouwend onderzoek Wageningen UR naar producten MNP in 27 posters*
- 52 *Kuindersma, W., R.I. van Dam & J. Vreke.* Sturen op niveau. Perversies tussen nationaal natuurbeleid en besluitvorming op gebiedsniveau.
53. *Reijnen, M.J.S.M.* Indicators for the 'Convention on Biodiversity 2010'. National Capital Index version 2.0
53. *Windig, J.J., M.G.P. van Veller & S.J. Hiemstra.* Indicatoren voor 'Convention on Biodiversity 2010'. Biodiversiteit Nederlandse landbouwhuisdieren en gewassen
53. *Melman, Th.C.P. & J.P.M. Willemen.* Indicators for the 'Convention on Biodiversity 2010'. Coverage protected areas.
53. *Weijden, W.J. van der, R. Leewis & P. Bol.* Indicatoren voor 'Convention on Biodiversity 2010'. Indicatoren voor het invasieproces van exotische organismen in Nederland
53. *Nijhof, B.S.J., C.C. Vos & A.J. van Strien.* Indicators for the 'Convention on Biodiversity 2010'. Influence of climate change on biodiversity.
53. *Moraal, L.G.* Indicatoren voor 'Convention on Biodiversity 2010'. Effecten van klimaatverandering op insectenplagen bij bomen.
53. *Fey-Hofstede, F.E. & H.W.G. Meesters.* Indicators for the 'Convention on Biodiversity 2010'. Exploration of the usefulness of the Marine Trophic Index (MTI) as an indicator for sustainability of marine fisheries in the Dutch part of the North Sea.
53. *Reijnen, M.J.S.M.* Indicators for the 'Convention on Biodiversity 2010'. Connectivity/fragmentation of ecosystems: spatial conditions for sustainable

- biodiversity
53. *Gaaff, A. & R.W. Verburg*. Indicators for the 'Convention on Biodiversity 2010' Government expenditure on land acquisition and nature development for the National Ecological Network (EHS) and expenditure for international biodiversity projects
- 11 Biodiversity 2010' Government expenditure on land acquisition and nature development for the National Ecological Network (EHS) and expenditure for international biodiversity projects
53. *Elands, B.H.M. & C.S.A. van Koppen*. Indicators for the 'Convention on Biodiversity 2010'. Public awareness and participation
- 12 'Convention on Biodiversity 2010'. Public awareness and participation
- 54 *Broekmeyer, M.E.A. & E.P.A.G. Schouwenberg & M.E. Sanders & R. Pouwels*. Synergie Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000-gebieden. Wat stuurt het beheer?
- 55 *Bosch, F.J.P. van den*. Draagvlak voor het Natura 2000 gebiedenbeleid. Onder relevante betrokkenen op regionaal niveau
- 56 *Jong, J.J. & M.N. van Wijk, I.M. Bouwma*. Beheerskosten van Natura 2000 gebieden
- 57 *Pouwels, R. & M.J.S.M. Reijnen & M. van Adrichem & H. Kuipers*. Ruimtelijke condities voor VHR-soorten
- 58 *Bouwma, I.M.* Quickscan Natura 2000 en Programma Beheer.
- 59 *Schouwenberg, E.P.A.G.* Huidige en toekomstige stikstofbelasting op Natura 2000 gebieden
- 60 *Hoogeveen, M.* Herberekening Ammoniak 1998 (*werktitel*)
- 61 *Jaarrapportage 2006*. WOT-04-001 – ME-AVP
- 62 *Jaarrapportage 2006*. WOT-04-002 – Onderbouwend Onderzoek
- 63 *Jaarrapportage 2006*. WOT-04-003 – Advisering Natuur & Milieu
- 64 *Jaarrapportage 2006*. WOT-04-385 – Milieuplanbureaufunctie
- 65 *Jaarrapportage 2006*. WOT-04-394 – Natuurplanbureaufunctie
- 66 *Brasser E.A., M.F. van de Kerkhof, A.M.E. Groot, L. Bos-Gorter, M.H. Borgstein, H. Leneman* Verslag van de Dialogen over Duurzame Landbouw in 2006
- 67 *Hinssen, P.J.W.* Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu. Werkplan 2007
- 68 *Neuwenhuizen, W. & J. Roos Klein Lankhorst*. Landschap in Natuurbalans 2006; Landschap in verandering tussen 1990 en 2005; Achtergronddocument bij Natuurbalans 2006.
- 69 *Geelen, J. & H. Leneman*. Belangstelling, motieven en knelpunten van natuuraanleg door grondeigenaren. Uitkomsten van een marktonderzoek.
- 70 *Didderen, K., P.F.M. Verdonschot, M. Bleeker*. Basiskaart Natuur aquatisch. Deel 1: Beleidskaarten en prototype
- 71 *Boesten, J.J.T.I., A. Tiktak & R.C. van Leerdam*. Manual of PEARLNEQ v4. (unofficial draft version of manual)
- 72 *Grashof-Bokdam, C.J., J. Frissel, H.A.M. Meeuwssen & M.J.S.M. Reijnen*. Aanpassing graadmeter natuurwaarde voor het agrarisch gebied
- 73 *Bosch, F.J.P. van den*. Functionele agrobiodiversiteit. Inventarisatie van nut, noodzaak en haalbaarheid van het ontwikkelen van een indicator voor het MNP
- 74 *Kistenkas, F.H. en M.E.A. Broekmeyer*. Natuur, landschap en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
- 75 *Luttik, J., F.R. Veeneklaas, J. Vreke, T.A. de Boer, L.M. van den Berg & P. Luttik*. Investeren in landschapskwaliteit; De toekomstige vraag naar landschappen om in te wonen, te werken en te ontspannen
- 76 *Vreke, J.* Evaluatie van natuurbeleidsprocessen
- 77 *Apeldoorn, R.C. van*, Working with biodiversity goals in European directives. A comparison of the implementation of the Birds and Habitats Directives and the Water Framework Directive in the Netherlands, Belgium, France and Germany
- 78 *Hinssen, P.J.W.* Werkprogramma 2008; Unit Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu (WOT-04). Onderdeel Planbureaufuncties Natuur en Milieu.
- 79 *Custers, M.H.G.* Betekenissen van Landschap in onderzoek voor het Milieu- en Natuurplanbureau; een bibliografisch overzicht
- 81 *Bakel, P.J.T. van, T. Kroon, J.G. Kroes, J. Hoogewoud, R. Pastoors, H.Th.L. Massop, D.J.J. Walvoort*. Reparatie Hydrologie voor STONE 2.1. Beschrijving reparatie-acties, analyse resultaten en beoordeling plausibiliteit.

2008

- 92 *Jaarrapportage 2007*. WOT-04-001 – Koepel
- 93 *Jaarrapportage 2007*. WOT-04-002 – Onderbouwend Onderzoek
- 94 *Jaarrapportage 2007*. WOT-04-003 – Advisering Natuur & Milieu
- 95 *Jaarrapportage 2007*. WOT-04-005 – M-AVP
- 96 *Jaarrapportage 2007*. WOT-04-006 – Natuurplanbureaufunctie
- 97 *Jaarrapportage 2007*. WOT-04-007 – Milieuplanbureaufunctie